

Voornaamwoorden (pronomina)

Pronomina personalia (pers. vnw.):

In het Latijn gebruikt men alleen persoonlijke voornaamwoorden in de nominativus (als onderwerp) indien er veel nadruk op moet vallen: niet ik, maar jij hebt het gedaan. Verder bestaan er eigenlijk alleen pron. personalia voor de eerste en tweede persoon singularis en pluralis. Voor de derde persoon gebruikt men aanwijzende voornaamwoorden, die later in de Romaanse talen zich verder als pers. vnw ontwikkeld hebben.

Verder ontbreekt van de pron. personalia de genitivus. Daarvoor wordt het bezittelijk voornaamwoord (pronomina possessivum) gebruikt.

	1 ^e s.	2 ^e s.	1 ^e p.	2 ^e pl.
nom.	ego	tu	nos	vos
gen.	meus/a/um	tuus/a/um	noster/stra/strum	vester/stra/strum
dat.	mihi	tibi	nobis	vobis
acc.	me	te	nos	vos
voc.	me	te	nobis	vobis

Van de derde persoon bestaat wel het pronomina personale en possessivum reflexivum (het wederkerend persoonlijk en bezittelijk voornaamwoord): zich, zijn/haar/hun eigen. Deze pronomina wijzen in principe terug naar het onderwerp. Dit kan een 3^e persoon mannelijk, vrouwelijk en onzijdig en tevens enkelvoud en meervoud zijn. Omdat het wederkerend is bestaat er natuurlijk geen nominativus van.

nom.	-----
gen.	suus/a/um
dat.	sibi
acc.	se
abl.	se

Bijzonderheden:

- het mannelijk meervoud van deze bezittelijke voornaamwoorden wordt gebruikt om iemands mannen, familieleden, aanhang aan te geven:
 - mei mijn mannen, de mijnen
 - tui jouw mannen, de jouwen
 - sui zijn/haar/hun eigen mannen; de zijnen, de hunnen, de haren
 - nostri onze mannen, de onzen
 - vestri jullie mannen
- Een vaste uitdrukking is cum suis - met de zijnen/haren/hunnen
- Het onzijdig meervoud wordt gebruikt voor iemands bezittingen: mea, tua, sua, nostra, vestra, resp. mijn, jouw, zijn, haar, hun, onze, jullie bezittingen/goederen.
- Vestrum en nostrum wordt als gen. partitivus gebruikt. Quis vestrum? Wie van jullie?

- Als gen. obiectivus wordt gebruikt van de bezitelijke vnw. van het onzijdig de gen.:
mei, tui, sui, nostri, vestri: amor mei - de liefde voor mij.
- mecum, tecum, secum, nobiscum, vobiscum - met mij, jou etc.